

JANKO LEBAN:

Lukčev prvi šolski dan.

akaj!« je dejala mati svojemu sinčku Lukcu, ki je bil nekoliko preveč veselo razposajen, »le čakaj! Kmalu prideš v šolo! Tam pa ne boš tako rogovilil, to ti povem! V šoli boš moral mirno sedeti, sicer bo šiba pela! In še kako! Gospod učitelj ti že z leskovko pre-

žene tvoje muhe!«

Lukec se je srčno smejal tem materinim besedam, ker je mislil, da se mati le norčuje. Ko se je pa približal prvi šolski dan, mu je vendar bilo nekam tesno pri srcu.

»Zdaj pa svojega lesenega konjička le postavi v kot!« je rekel oče. »Zdaj je vseh iger konec, učenje pa se začenja!« Lukec je debelo pogledal, kakor mrzel curek so delovale nanj te očetove besede.

Nekega dne pa počí glas: »Danes mora naš Lukec v šolo!« Malo pred deveto uro zjutraj jo je mahal mali abecedar z materjo proti veliki hiši, ki je vanjo vrvelo in šumelo veliko otrok, kakor vrve in šume čebele v panje. Lukec je imel na hrbtu zapeto lepo šolsko torbo. Mati ga je vodila za roko, a deček je bil čudno molčeč. Bodisi, da mu je bilo milo po tem, da ni imel s sabo lesenega konjička, ali bodisi, da mu je na misel prihajala šolska šiba leskovka: izkratka, Lukec se je držal kisló; komaj je bilo spraviti iz njega besedo, ko ga je mati pred šolskimi vrati še enkrat nagovorila.

Ko stopita v razred, vidita že veliko otrok zbranih. Največ se jih je boječe stiskalo k materam in le malodušno so posedali na učiteljev poziv v klopi. In ko so matere odhajale, je mnogotero mlado oko oroselo, dasi je bil učitelj od sile ljubezniv gospod. Tudi Lukec se je težko ločil od matere. Rad bi bil videl, da je ostala. Toda šla je iz šole z drugimi materami in očeti.

Po malem, ljubeznivem nagovoru je gospod učitelj otroke pozval iz klopi, da so se razpostavili pred čitalnim strojem. Zdaj vzame gospod učitelj res šibo v roke, rekoč: »Zdaj pa pazite, vi mladi učenci, na to podobo. To je — igla! Le dobro si jo oglejte!«

Otroci vsi upro oči na naslikano iglo, tudi Lukec, pa vendar ne tako pazljivo kakor drugi, zakaj z enim očesom je vedno škilil proti durim, ki so bile napol odprte. In ko se gospod učitelj nagne k nekemu dečku, da mu pokaže, kako naj usta drži pri izgovoru besede »igla!«: v tem hipu Lukec pohiti po svojo torbo in — smuk! — skoz vrata ven!

Mladi učenci se začudeno spogledajo ter upro oči potem na gospoda učitelja, češ, kaj bo sedaj! Gospod učitelj pa mirno reče: »Le ne bojte se, Lukec že pride nazaj!« To rekši, nadaljuje s poukom.

V tem jo je mali begunec moško mahal proti domu. Težak kamen se mu je odvalil od srca. Saj se mu ni treba več bati učiteljeve šibel

Kmalu se je ves vesel igral za domačo hišo na vrtu pod drevesom. Ko zazvoni poldne, gre s torbo v hišo in se dela, kakor da je prišel iz šole.

Popoldne bi moral Lukec zopet v šolo, in sicer sam! Hencajte, to pa ga je jako skrbelo! Imel pa je Lukec bratca Milčeta. Bil je eno leto mlajši od njega, šaljiv in neustrašen dečko od nog do glave.

K temu se Lukec zateče ter mu prigovarja: »Prosim te, Milče, pojdi popoldne namesto mene v šolo! Ko se vrneš iz šole, dobiš nekaj lepega od mene v dar.«

Milček, ne bodi len, se takoj napravi v šolo. Ko ga gospod učitelj vpraša, kdo je, pove, da je Lukčev brat. Ta ga je poslal v šolo, ker sam noče iti. Gospod učitelj se nasmeje ter reče: »Prav, pa sedi sem v to-le klopi ter bodi miren!«

Mali namestnik si ni dal dvakrat reči. Prav mirno in tiho je sedel v klopi, da ga je bil gospod učitelj jako vesel ter mu je večkrat z roko pogladil kodrasto glavo. Po šoli pa odpre gospod učitelj omaro ter odhajajočemu Milčetu da zavojček slaščic, rekši: »Na, Milče, ker si bil tako priden!« —

Milček je kar pridiral z zavojčkom domov ter smejoč se postavil slaščice na mizo. Lukec je bil takoj zraven ter je iztegnil roko po njih. Toda oče, ki je bil vse zvedel, kako se je dogodilo, zapovedujoč zakliče: »Stoj, Lukec, stoj! Niti ene slaščice ne dobiš! Česar človek ne zasluži, tega naj si ne prisvaja!« —

Begunec Lukec je ostal z dolgim nosom. Njegovo veselje, da se mu je beg iz šole posrečil, se je ohladilo. Drugi dan pa mu je bilo še huje, zakaj v šolo sta ga spremila mati in bratec Milče! Vsa šola se je zagrohotala, ko je vstopil v šolsko sobo, a gospod učitelj ga je posadil na prazno mesto, kjer ga je zmerom imel pred očmi. Tukaj je torej sedel Lukec in komaj je zatiral solze.

Naposled se je pomiril, ko je videl, da šiba leskovka ne zapoje svoje pesmi nad njim, marveč da jo gospod učitelj rabi le zato, da otrokom črke kaže. Pozabil je na žalost ter si razjasnil obraz, posebno ko mu je ob koncu pouka gospod učitelj prinesel iz omare zavojček slaščic, rekoč: »Na, pa le še in rad pridi! Videl boš, da ti bo dobro v šoli!« —

Lukec je res prihajal vsak dan v šolo. Ugajalo mu je čedalje bolj. Postal je ljubljenec učitelja in ob šolskem sklepu je prinesel domov najboljše izpričevalo.

